T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/564
KARAR NO : 2021/595
KARAR TR : 29/11/2021

ÖZET: 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 21. ve 24. maddeleri uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : D.D.
Davalı : Iğdır Valiliği
Vekili : Av. F.C.T.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Tarım ve Orman Bakanlığı 13. Bölge Müdürlüğü Iğdır İl Şube Müdürlüğünün 24/12/2020 tarihli ve 2020/51 sayılı idari yaptırım karar tutanağı ile, davacının, koruma altındaki yaban hayvanlarının avlanması, yaban hayvanlarının üreme, tüy değiştirme ve göç dönemlerinde rahatsız edilmesi eylemleri nedeniyle 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 4. maddesinin birinci fıkrasının birinci ve ikinci bendini ve avlaklarda avcılık belgesi olmadan avlanmak eylemi nedeniyle 14. maddesinin ikinci fıkrasının ikinci bendini ihlal ettiğinden bahisle, davacı adına sırasıyla 4915 sayılı Kanun'un 21. maddesinin birinci fıkrası ve 24. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca toplam olarak 2.203 TL idari para cezası verilmiştir.

2. Davacı, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Iğdır Sulh Ceza Hâkimliği 28/02/2021 tarihli ve D.İş.2021/351 sayılı kararı**ile, aynı kişi ile ilgili olarak 24/12/2020 tarihli tazminat raporu da düzenlendiği, düzenlenen tazminat kararına karşı idari yargının görevli olduğu ve idari para cezasına konu işler kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren bir kararın da verilmiş olması nedeniyle idari para cezası ve tazminat kararına ilişkin görev yerinin idari yargı yeri olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, verilen karara davacı tarafından yapılan itiraz Doğubayazıt Sulh Ceza Hakimliğinin 19/03/2021 tarihli D.İş. No.2021/751 sayılı kararı ve davalı vekili tarafından yapılan itiraz 04/03/2021 tarihli D.İş. No.2021/559 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

4. Davacı, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5 . **Erzurum 2. İdare Mahkemesi 11/08/2021 tarihli ve E.2021/977 sayılı kararı** ile, Uyuşmazlık Mahkemesinin konu ile ilgili emsal bir kararını göstererek, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4915 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediğinin anlaşıldığı, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi uyarınca idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 4915 sayılı Kanun'un, "Amaç ve kapsam" başlığı altında düzenlenen 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimi için av ve yaban hayvanlarının doğal yaşam ortamları ile birlikte korunmalarını, geliştirilmelerini, avlanmalarının kontrol altına alınmasını, avcılığın düzenlenmesini, av kaynaklarının millî ekonomi açısından faydalı olacak şekilde değerlendirilmesini ve ilgili kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile işbirliğini sağlamaktır.

(Değişik ikinci fıkra: 23/1/2008-5728/505 md.) Bu Kanun av ve yaban hayvanlarını ve yaşama ortamlarını, bunların korunmasını ve geliştirilmesini, av ve yaban hayatı yönetimini, avlakların kurulması, işletilmesi ve işlettirilmesini, avcılığın, av turizminin, yaban hayvanlarının üretiminin, ticaretinin düzenlenmesini, toplumun bilinçlendirilmesini, avcıların eğitimini, av ve yaban hayatına ilişkin suç ve kabahatler ile bunların takibi ve cezalarını kapsar."

7. Aynı Kanun'un *"Av ve yaban hayvanlarının korunması ve koruma alanları "* başlığı altında düzenlenen 4. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Yaban hayvanı türleri içinde yer alan ve Bakanlıkça belirlenen av hayvanlarından, korunması gerekenler Merkez Av Komisyonunca, av hayvanlarının dışında kalan yaban hayvanları ile diğer türler gerektiğinde ilgili kuruluşların uygun görüşleri alınarak Bakanlıkça koruma altına alınır. Bu karar Resmî Gazetede yayımlanır. Koruma altına alınan yaban hayvanları avlanamaz. Yaban hayvanları üreme, tüy değiştirme ve göç dönemlerinde rahatsız edilemez, yavru ve yumurtaları toplanamaz, yuvaları dağıtılamaz ve memeliler kış uykusunda rahatsız edilemez. Lüzumu halinde bu yaban

hayvanlarının kendilerinden, yavru ve yumurtalarından, korundukları süre içinde faydalanma ve zararlı olanları ile mücadele ve men edilen avlanma usulleri ile geçici olarak avlanma esasları Bakanlıkça tespit edilir.

....."

8. *"Avlanma izni"* başlıklı 14. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

"....

Avlaklarda, avcılık belgesi ve avlanma izni olmadan avlanılamaz.

....."

9. *"Cezalar"* üst başlığı altında düzenlenen*"Yasaklara uymama"* başlıklı 21. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"4 üncü maddenin birinci, ikinci ve altıncı fıkralarına aykırı hareket edenlere, 5 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları gereğince tespit edilen av miktarı ve avlanma süreleri dışında avlananlara, 12 nci maddenin üçüncü fıkrası gereğince Bakanlıkça getirilecek yasaklara uymayanlara, her bir aykırılık için ayrı ayrı olmak üzere ikiyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(.....)";

10. *"Avlanma esaslarına uymama ve belgesiz avlanma"* başlıklı 24. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"(.....)

"Bu Kanuna göre alınması gereken avcılık belgesini almadan avlananlara üçyüz Türk Lirası; avlanma izni olmadan avlananlara ise yüzelli Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(.....)"

11. 4915sayılı Kanun'da bu Kanun uyarınca verilen idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

12. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

13. Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası ise şöyledir:

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 29/11/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosya sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava, 4915 sayılı Kanun'un 21. ve 24. maddeleri uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

17. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

18. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

19. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda

uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

20. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

21. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Erzurum 2. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Iğdır Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 28/02/2021 tarihli ve D.İş.2021/351 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Erzurum 2. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Iğdır Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 28/02/2021 tarihli ve D.İş. 2021/351 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

29/11/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN